

**SAMEN
MET DE POTEN
IN DE KLEI
HET EEMSREGIO
INDUSTRIE INITIATIEF**

SAMEN MET DE POTEN IN DE KLEI

HET EEMSREGIO INDUSTRIE INITIATIEF

De havens en industrie zijn de ruggengraat van de Eemsregio. Samen vormen we een cluster van nationaal en Europees belang in de energie-, chemie- en maritieme sector. We bieden goed betaalde banen, dragen bij aan de leefbaarheid, werken samen met scholen, kopen lokaal en sponsoren de voetbalclub. Zo bouwen we brede welvaart.

We werken intensiever samen dan ooit, en toch lopen we vast. Bedrijven vertrekken of schalen af, investeringen stagneren, banen verdwijnen. De energietransitie hapert. Onze economie en samenleving staan onder druk.

In 2017 kozen we voor verduurzaming met als doel: CO₂-negatief in 2050. We hebben grote stappen gezet in elektrificatie en hernieuwbare energie. Maar nu is betaalbaarheid cruciaal. Er zijn genoeg technologische oplossingen, maar we moeten durven kiezen. Niet alleen vanuit ambities, maar vanuit gezonde businesscases.

Want alleen bedrijven kunnen investeren, stappen zetten en ons verdienvermogen veiligstellen. Duurzaamheid is geen eindpunt, maar het vertrekpunt voor regionale ontwikkeling. Geen industrie betekent geen economie, geen werk en geen toekomst voor onze regio. Wij kiezen bewust voor herindustrialisatie – niet als economische noodgreep, maar als sociaal-economische kans. De ruimte in onze havens benutten we voor nieuwe bedrijven, voor nieuwe industrie. Voor duurzaam verdienvermogen, als fundament voor brede welvaart. Onze koers blijft: een CO₂-negatief cluster als motor voor een ecologisch, economisch en sociaal sterke regio.

Daarvoor is radicaal anders samenwerken nodig. Geen papieren agenda, maar een initiatief voor een nieuw begin. We kunnen dit alleen samen – door keuzes te maken die voor bedrijven kloppen én de regio sterker maken. Met lef, openheid en initiatief. Niet van achter het bureau, maar samen, met de poten in de klei.

Energie en duurzaamheid als voorwaarde en kader voor de industrie

- #1 Level playing field energiekosten
- #2 Een betaalbaar en toegankelijk (regionaal) duurzaam energiesysteem
- #3 Realistische, integrale en op maat gemaakte aanpak verduurzaming

Vestigingsklimaat fixen we met elkaar voor ons verdien- en concurrentievermogen

- #4 Voorspelbare vergunningverlening & een proactieve overheid
- #5 Een veilige en toekomstbestendige haven
- #6 Goed georganiseerde talent & arbeidsmarkt in een aantrekkelijke omgeving
- #7 Structurele doorontwikkeling kennis & innovatie-ecosysteem
- #8 Een opgelijnd & dynamisch investeringsklimaat

Herindustrialisatie in samenhang mét en vóór een toekomstbestendige regio

- #9 Strategische waardeketen ontwikkeling voor toekomstbestendige economie
- #10 Toekomstgericht herindustrialisatieplan in samenhang met en voor de regio
- #11 Uitbouwen regionale propositie, trots en imago
- #12 Proactief aantrekken partners en investeerders

VOORWAARDE EN KADER VOOR DE INDUSTRIE

ENERGIE EN DUURZAAMHEID

Een CO₂-negatief industriecluster betekent industrie zonder aardgas en zonder aardolie.

Maar hoe? Het is tijd om keuzes te maken.

Van duurzaamheid naar duurzaam verdienvermogen.

Technologische oplossingsrichtingen zijn er genoeg. Maar dan de uitvoering. Grootschalige investeringsplannen in infrastructuur, energieproductie op land en op zee, elektrolyse en opslag lopen vast op praktische redenen: de markt is er niet klaar voor, weerstand, stand van de techniek, uitdagingen met betrekking tot systeemintegratie, financiering, rendabiliteit en betaalbaarheid.

Dit vertaalt zich naar grote problemen bij onze bedrijven: extreem hoge energiekosten, onbetaalbare alternatieven, netcongestie, heffingen, wisselend beleid en moeizame vergunningverlening.

Energie als voorwaarde

Samen moeten we een nieuw energiesysteem vormgeven.

Duurzaam, betrouwbaar en vóóral ook: betaalbaar.

Als voorwaarde voor een toekomstbestendige industrie.

Tot dan, moeten we zo slim mogelijk de beschikbare bronnen en opties inzetten. Het liefst zonder al te hard 'gestraft' te worden.

En als industrie weer meedoen, in een level playing field.

Resultaten en voortvarende plannen

In de afgelopen jaren hebben we op basis van onze vorige Industrie Agenda en Cluster Energie Strategie grote stappen gezet. We hebben in 2019 de CO₂-uitstoot per ton product in het industriecluster Noord-Nederland verlaagd met 45% t.o.v. referentiejaar 1990. De plannen, als gepresenteerd in de Cluster Energie Strategie 3.0, liggen klaar om nog eens 89% emissiereductie te realiseren in 2030 ten opzichte van het referentiejaar 2021. Mits alle ingediende plannen kunnen worden gerealiseerd de komende jaren.

Verduurzaming geen doel op zich, maar als kader

En daar ligt de crux. We willen wel, en we willen snel. Maar het kán (nog) niet. Op systeemniveau moeten we keuzes maken. Meer realisme, integraliteit en openheid in de samenwerking in verduurzamingsopgaves moet ons vooruit helpen. Als industrie nemen we graag het initiatief om knelpunten op te lossen, kansen te pakken en keuzes te maken. Vanuit een gezonde business case en een realistische aanpak. Waarbij verduurzaming niet langer het doel op zich is, maar het kader voor onze ontwikkeling. Échte duurzaamheid heeft een gezond verdien- en concurrentievermogen.

Eemsregio Industrie Initiatief zet in op:

- #1 Level playing field energiekosten
- #2 Een betaalbaar en toegankelijk (regionaal) duurzaam energiesysteem
- #3 Realistische, integrale en op maat gemaakte aanpak verduurzaming

#1. Level playing field energiekosten

Wat is er aan de hand? De hoge energiekosten in Nederland zijn onhoudbaar – de Nederlandse industrie verliest terrein.

Nederlandse industrie betaalt structureel meer voor energie dan in omringende landen. Zeker in de Eemsregio, waar veel kapitaal- en energie-intensieve bedrijven zich hebben gevestigd, komt dit hard aan.

Wereldwijd stijgen de energiekosten, maar nergens zo snel als in Nederland. De invoer van de ETS – de Europese CO₂-heffing – verhoogt de kosten voor energie-intensieve industrie in Europa en dwingt de industrie tot verduurzamen. De snelle invoering van extra Nederlandse heffingen, het verdwijnen van compensatieregelingen en snel stijgende netwerkkosten in de afgelopen jaren, vergroot het concurrentienadeel van Nederlandse bedrijven nog verder.

Terwijl andere landen hun industrie beschermen, ondermijnt Nederland het verdienvermogen én de investeringskracht van haar bedrijven. Deze situatie is onhoudbaar en leidt nu al tot blijvende economische schade.

Zonder snel herstel van het level playing field zet de ingezette trend van afschaling, uitstel van verduurzaming en vertrek van bedrijven uit de regio door. Dat raakt niet alleen onze bedrijven, maar ook onze werkgelegenheid, onze regionale economie, onze mensen. Als we niet oppassen, verliezen we in

record tempo de economische ruggengraat van onze regio.

Of de voorgenomen herziening van de Nederlandse CO₂-heffing en terugkeer van de Indirecte Kosten Compensatie (IKC) genoeg is om de trend te keren is verre van zeker. We moeten nu doorpakken om het level playing field terug te brengen en vertrouwen te herstellen in het vestigingsklimaat van Nederland. Energiekosten nu en in de toekomst spelen daarin een hoofdrol.

Wat willen we bereiken? Voorspelbare en concurrerende energiekosten – gebaseerd op een toekomstbestendig en betaalbaar energiesysteem. Onze industrie heeft betaalbare, voorspelbare energiekosten nodig om te kunnen blijven investeren in verduurzaming en concurrentiekracht. Tijdelijke compensatie is nodig om die ruimte nú te creëren. Zonder gezonde businesscase geen industrie en geen transitie. Zonder industrie, geen economie en geen brede welvaart.

Industrie-initiatief

We kunnen zelf:

- Verduurzamings- en energietransitieplannen opstellen - en uitvoeren.
- Duidelijke financiële kaders m.b.t. betaalbaarheid van energie opstellen en onze businesscase scherp houden.

We vragen:

- Van het Ministerie van EZK en Ministerie van Financiën:
 - Een betrouwbaar kostenperspectief voor energie, waarin het totaalpakket van directe energieprijzen, heffingen en netwerkkosten voorspelbaar is én internationaal concurrerend.
 - Tijdelijke compensatie om nú rust en ruimte te creëren.
 - Beleidsafstemming waarbij nationale maatregelen niet bovenop Europees beleid stapelen.
- Van netbeheerders:
 - Transparantie in netwerkkostenontwikkeling en aansluiting op een toekomstbestendig energiesysteem.
- Van alle betrokken partijen:
 - Het gezamenlijke doel om te komen tot een robuust, betaalbaar en toekomstbestendig energiesysteem als fundament voor onze industrie én de energietransitie.

#2. Een betaalbaar en toegankelijk (regionaal) duurzaam energiesysteem

Wat is er aan de hand? De industrie wil verduurzamen – maar wacht op duidelijkheid over toegang tot duurzame energie en infrastructuur.

De industrie in de Eemsregio is ambitieus met als doel CO₂-negatief in 2050. De bedrijven willen versneld verduurzamen. Om deze ambities te realiseren werken bedrijven intensief samen en zijn ze bereid fors te investeren. Maar, de praktijk remt af. Er is nog steeds geen helder beeld van wanneer en hoe – onder welke voorwaarden – nieuwe duurzame energiebronnen – zoals waterstof, wind op zee en batterijen – beschikbaar komen. Ook de ontwikkeling en toegankelijkheid van de infrastructuur om deze bronnen te ontsluiten is onduidelijk. Net als de tijdlijn waarop netaansluitingen gerealiseerd worden.

De energiepuzzel moet nú gelegd worden, met transparantie over bronnen, infrastructuur en voorwaarden. Alleen dan kunnen we verduurzamingsprojecten realiseren, versnellen en bijsturen waar nodig. We moeten van clusterstrategie en individuele plannen, naar een gezamenlijk en uitvoerbaar energieplan voor de regio.

Wat willen we bereiken? Een regionaal energieplan dat duidelijkheid biedt over bronnen, infrastructuur, tijdlijnen en toegankelijkheid – als onderdeel van een slim (inter)nationaal energiesysteem.

We willen weten – en sturen op – welke energiebronnen wanneer en hoe beschikbaar komen. Zodat we gericht kunnen investeren, afstemmen en versnellen. Niet langer wachten, maar bouwen aan een energie-infrastructuur die werkt.

Industrie-initiatief

We kunnen zelf:

- Onze energiebehoefte inzichtelijk maken en doorvertalen naar benodigde stappen en investeringen – als input voor een realistisch regionaal energieplan.
- Samenwerken via initiatieven zoals project NEO om data, kansen en knelpunten te delen.

We vragen:

- Van overheden (rijk, provincie en gemeenten):
 - Leiderschap om – samen met industrie – te komen tot een regionaal energieplan dat aansluit op het nationale – en internationale – energiesysteem.
 - Transparantie over tijdslijnen, toewijzing en voorwaarden voor toegang tot nieuwe energiebronnen en infrastructuur.
- Van netbeheerders:
 - Inzicht in de verwachte planning van netuitbreiding en beschikbare capaciteit.
 - Actieve samenwerking bij het ontwerpen van het regionale energiesysteem.
- Van alle betrokkenen:
 - Heldere communicatie, open data en actieve betrokkenheid bij het leggen van de energiepuzzel in de regio.

#3. Realistische, integrale en op maat gemaakte aanpak verduurzaming

Wat is er aan de hand? CO₂-reductie gaat goed, maar duurzaamheid is breder – en vraagt om maatwerk.

De industrie in de Eemsregio boekt stevige resultaten op CO₂-reductie. De snelheid waarmee de industrie verder kan verduurzamen neemt af, omdat energie-infrastructuur en duurzame bronnen onvoldoende capaciteit hebben. Investeren in verduurzaming is daardoor soms simpelweg niet mogelijk en dus niet realistisch. Wat wel realistisch is op dit moment, is de afschaling en vertrek van industrie, waarmee de CO₂-uitstoot in absolute getallen sneller kan afnemen dan bedoeld.

Daarbij is verduurzaming meer dan alleen CO₂. Het gaat óók om geluid, geur, water, circulariteit, biodiversiteit, stikstof, veiligheid en toekomstbestendigheid.

De stapeling van duurzaamheidsthema's, complexe regelgeving en ondercapaciteit – op het net en bij overheidsorganisaties – maakt vergunningen traag en investeringen risicovol. Ook financiering is lastig, waar investering in duurzaamheid de business case van bedrijven vaak niet positief beïnvloedt maar eerder verzwakt. Het imago van de industrie als 'vervuiler' helpt niet mee in de benodigde samenwerking om daadkrachtig tot besluitvorming en realisatie te komen.

Wat we nodig hebben is een realistische aanpak: toekomstgericht, integraal, maar vooral uitvoerbaar. Eén die ruimte laat voor slimme keuzes, gericht op impact, met maatwerk per cluster en bedrijf. Waar verduurzaming het kader is – niet de blokkade.

Wat willen we bereiken? Een realistische, integrale en op maat gemaakte aanpak van duurzaamheid – met oog voor uitvoerbaarheid én verdienvermogen.

We willen realistisch verduurzamen op alle relevante thema's – niet alleen CO₂ – op een manier die past bij de praktijk van vandaag én de toekomst. Met ruimte voor maatwerk en samenwerking. En altijd met een sluitende businesscase.

Industrie-initiatief

We kunnen zelf:

- Meewerken aan analyses, datadeling, planvorming en projectvoorbereiding – zoals in NEO – mogelijk verbreed naar alle duurzaamheidsthema's.
- Onze businesscase actief bewaken bij verduurzamingsmaatregelen.

We vragen:

- Van het Rijk (EZK, I&W, Financiën):
 - Een maatwerkkader voor verduurzaming dat ruimte biedt aan sector- en bedrijfsniveau, met steun voor brede duurzaamheidsthema's.
- Van regionale overheden en vergunningverleners (provincie, gemeenten, ODG):
 - Actieve samenwerking bij het ontwikkelen van een realistische en integrale aanpak op cluster- en bedrijfsniveau.
- Van kennisinstellingen en partners:
 - Ondersteuning bij het onderbouwen en ontwikkelen van passende, toekomstgerichte maatregelen.

VOOR ONS VERDIEN- EN CONCURRENTIEVERMOGEN

VESTIGINGS- KLIMAAT

We mogen best meer trots zijn op onze regio, onze havens en de industrie. In Groningen hebben we in de afgelopen 50 jaar twee samenhangende clusters ontwikkeld op het gebied van energie, chemie en de maritieme sector, als economische dragers van de regio.

Een industrieclasser van strategisch belang voor Nederland en Europa. De samenwerkende bedrijven zetten zich in om te transformeren naar toekomstbestendige industrie.

Trots op onze regio. Trots op onze industrie.

Het imago van 'de industrie' heeft door de terechte focus op het klimaat en emissiereductie-doelstellingen de afgelopen jaren een behoorlijke klap gekregen. Ook de regio zelf had het zwaar. Enerzijds gingen we trots van het gas af en aan de slag met nieuwe energie voor duurzame industrie. Anderzijds leeft er angst voor de gevolgen van de gaswinning en het verlies van gas als fundament onder onze regionale economie. En daarmee de impact van dit besluit op onze brede welvaart.

De imagoschade van zowel de industrie als van de regio is voelbaar en terug te zien in de politiek, de media, de samenwerking tussen stakeholders en dus het vestigingsklimaat. Dat is zonde. Samen moeten we onze regio tot een fijne plek maken. Een mooie plek om te wonen en te werken. Dat kan niet zonder bloeiende havens en industrie.

Vestigingsklimaatdrammers

We moeten weer vertrouwen krijgen in het toekomstperspectief van onze industrie en onze regio. Dit doen we door ons vestigingsklimaat op te lijnen vanuit de realiteit van bedrijven, en niet andersom. De voorwaarden, waaronder bedrijven zich kunnen vestigen, ontwikkelen, groeien en dus bijdragen aan het verdien- en concurrentievermogen van de regio. Dit willen we terugzien in de vorm van voorspelbare vergunningverlening, transparante ontwikkelplannen voor veilige en toekomstbestendige industriehavens, een goed aangesloten arbeidsmarkt met een natuurlijke stroom aan talent, de toepassing en opschaling van ons innovatievermogen met wereldwijde impact en een opgelijnd en dynamisch investeringsklimaat.

**Samen organiseren we het succes van
– de industriebedrijven – in de Eemsregio!**

Eemsregio Industrie Initiatief zet in op:

- #4 Voorspelbare vergunningverlening & een proactieve overheid
- #5 Een veilige en toekomstbestendige haven
- #6 Goed georganiseerde talent- & arbeidsmarkt in een aantrekkelijke omgeving
- #7 Structurele doorontwikkeling kennis & innovatie-ecosysteem
- #8 Een opgelijnd & dynamisch investeringsklimaat

#4. Voorspelbare vergunningverlening & een proactieve overheid

Wat is er aan de hand? Vergunningen duren te lang – en vertragen groei, verduurzaming en vestiging.

De industrie in de Eemsregio wil vooruit. Maar complexe regelgeving, trage procedures en ondercapaciteit bij vergunningverleners zorgen voor vertraging. Daardoor blijven duurzame investeringen, uitbreidingen én geïnteresseerde nieuwe vestigers onnodig lang op de plank liggen. Waar vroeger relatief veel mogelijk was in de regio, is de situatie veranderd. De ‘regelluwe’ ruimte is verleden tijd. Milieukaders voor de industrie zijn onduidelijk, stikstofruimte onzeker. Prioriteit lijkt te gaan naar grote publieke projecten; bedrijven moeten geduld hebben.

Zonder voorspelbaarheid, snelheid en samenwerking dreigt stagnering – precies op het moment dat versnelling cruciaal is.

Wat willen we bereiken? Snelle, voorspelbare en veilige vergunningverlening – als logische uitwerking van de gezamenlijke verduurzamingsaanpak.

We willen een vergunningaanpak die aansluit op de integrale verduurzamingsroute (#3). Geen blokkades, maar samenwerking. Geen bureaucratie, maar duidelijkheid en tempo.

Industrie-initiatief

We kunnen zelf:

- Meedenken en meewerken aan praktische kaders, meetmethoden en procesafspraken – als onderdeel van een gezamenlijke, integrale aanpak.
- Vestigings- en uitbreidingsaanvragen zorgvuldig voorbereiden op basis van de verduurzamingsvisie.

We vragen:

- Van vergunningverleners (ODG, Provincie Groningen, gemeenten):
 - Een proactieve houding en structurele samenwerking voor versnelde, voorspelbare en volledige vergunningverlening.
 - Voorinvestering in capaciteit, kennis en procesverbetering.
- Van het Rijk (EZK, I&W):
 - Beleidsmatige ondersteuning voor regionale vergunningaanpak als onderdeel van de integrale verduurzamingsroute.

#5. Een veilige en toekomstbestendige haven

Wat is er aan de hand? Onze havens zijn van strategisch belang en klaar voor groei – maar vragen om een duidelijke ontwikkelvisie, modernisering en veiligheid.

De Groninger zeehavens zijn essentieel voor de industrie én de energietransitie. Er is ruimte voor groei, nieuwe bedrijvigheid en verduurzaming. Veiligheid is hierin een cruciale voorwaarde. Maar zonder gericht ontwikkelbeleid, investeringen in logistiek en veiligheid en samenwerking met omliggende industrie lopen we achter op kansen.

De havens moeten meegroeien met de nieuwe economie – met slimme infrastructuur, duurzame energievoorziening, veiligheid op niveau en hoogwaardige faciliteiten voor de huidige bedrijven en nieuwe vestigers.

Wat willen we bereiken? Een gedragen en veilig ontwikkelperspectief voor de havens – afgestemd op de industrie van de toekomst.

We willen een integrale havenvisie die ruimte biedt aan groei, nieuwe energie, slimme logistiek en veiligheid. Draagvlak, duidelijkheid en daadkracht – dat is wat nodig is.

Industrie-initiatief

We kunnen zelf:

- In kaart brengen wat er vanuit de huidige bedrijvigheid nodig is qua logistiek, veiligheid, infrastructuur en voorzieningen – als input voor een gedragen toekomstvisie.
- Samen optrekken in het benoemen van kansen en knelpunten.

We vragen:

- Van Groningen Seaports:
 - Initiatief voor het opstellen van een gedragen ontwikkelperspectief – visie en plan – voor de zeehavens, in nauwe samenwerking met industrie, overheden en omgeving.
- Van overheden (rijk, provincie, gemeenten):
 - Ondersteuning bij het opstellen en uitvoeren van het havenontwikkelperspectief – inclusief investeringen in veiligheid, infrastructuur en toekomstgerichte logistieke dienstverlening.

#6. Goed georganiseerde talent & arbeidsmarkt in een aantrekkelijke omgeving

Wat is er aan de hand? We hebben banen, innovatie en ambitie – maar vinden te weinig mensen om het waar te maken.

De Eemsregio kampt met krimp, vergrijzing en een structureel tekort aan technisch en uitvoerend personeel. Tegelijk is de vraag vanuit de industrie groot – en groeiend. Kennisinstellingen leiden op, maar aansluiting op de praktijk schiet vaak tekort.

De nieuwe Portlands Campus kan hét verbindende knooppunt worden tussen onderwijs, bedrijfsleven, overheid en regio. Maar alleen als we structureel samenwerken en investeren in inhoud, bereik en beleving. Zonder aantrekkelijke omgeving en krachtige arbeidsmarktstrategie raken we talent kwijt – en haken bedrijven af.

Wat willen we bereiken? Een unieke regionale propositie op de arbeidsmarkt – waar talent wil wonen, leren en werken.

De Portlands Campus moet uitgroeien tot het kloppend hart van kennis, innovatie en toekomstperspectief in de regio. Zodat talent kiest voor de Eemsregio – en blijft.

Industrie-initiatief

We kunnen zelf:

- Actief bijdragen aan de (door)ontwikkeling van Portlands Campus als talentmotor voor de regio.
- Werken aan de aantrekkelijkheid en fysieke beleving van onze werkomgeving en industrieterreinen.

We vragen:

- Van regionale overheden (provincie, gemeenten):
 - Structurele ondersteuning voor de verdere uitbouw van Portlands Campus.
 - Samenwerking op regionale arbeidsmarktaanpak, inclusief huisvesting, bereikbaarheid en leefomgeving.
- Van kennisinstellingen:
 - Gerichte afstemming van opleidingsaanbod op de behoeften van de industrie.
 - Actieve participatie in de campusontwikkeling en regionale samenwerking.

#7. Structurele doorontwikkeling kennis & innovatie-ecosysteem

Wat is er aan de hand? We hebben een sterk ecosysteem – maar verliezen momentum in opschaling en commerciële doorontwikkeling.

De Eemsregio beschikt over een krachtig kennis- en innovatie-ecosysteem, vooral in de vroege fasen van innovatie (TRL 1-7). Toch stranden veel initiatieven onderweg: opschaling blijft lastig, valorisatie stakt, en investeerders haken af in de cruciale overgang van lab naar fabriek op schaal. Start-ups vertrekken, scale-ups krijgen geen lucht en nieuwe vestigers kiezen voor regio's waar financiering, partners en snelheid wél samenkomen. Terwijl hier de ruimte, infrastructuur en samenwerkingscultuur wél aanwezig zijn. Zonder structurele versterking van ons ecosysteem – van lab tot fabriek – missen we economische kansen én strategische slagkracht.

Wat willen we bereiken? Een volwaardig, strategisch innovatie-ecosysteem – dat ook doorontwikkeling, productie en markttoegang faciliteert. We willen innovatiekracht verzilveren. Met sterke ketens, gerichte innovatie- en investeringsagenda's en betere aansluiting op nationale en Europese ambities. Zo worden ideeën ook écht producten – en nieuwe economie – hier, in de regio.

Industrie-initiatief

We kunnen zelf:

- Onze waardeketens en innovatiekansen in kaart brengen.
- Actief participeren in innovatie-, investerings- en opschalingsprogramma's.
- Samenwerken met kennispartners aan gezamenlijke projecten.

We vragen:

- Van overheid (rijk, provincie, gemeenten):
 - Structurele ondersteuning voor de ontwikkeling van ketengebonden én overstijgende innovatie- en investeringsagenda's.
- Van kennisinstellingen en ontwikkelorganisaties:
 - Organiserend vermogen om het ecosysteem uit te bouwen richting opschaling, productie en markt.
 - Verankering van kennis, innovatie en bedrijvigheid in de regio.

#8. Een opgelijnd & dynamisch investeringsklimaat

Wat is er aan de hand? Subsidies zijn er genoeg – maar investeerders blijven weg.

Nederland heeft een rijk subsidiestelsel, zeker in de Eemsregio. Tegelijk ontbreekt het aan vertrouwen bij bedrijven en investeerders. Private investeringen blijven achter, hoofdkantoren twijfelen, schaalvergroting stagneert en nieuwe vestigers haken af.

Grote publieke programma's (zoals Nationaal Programma Groningen en Just Transition Fund) leveren te weinig 'crowding in' op. De stapeling van onzekerheden – vergunningen, regelgeving, verduurzaming, staatssteunbeperkingen – zet bedrijven in de wachtstand.

Wat we missen is geen geld, maar een duidelijke richting en energie: een investeringsklimaat waarin overheid en industrie elkaar versterken.

Wat willen we bereiken? Een aantrekkelijk, voorspelbaar investeringsklimaat – met publiek-private samenwerking en een regionale investeringsagenda.

We willen van los zand naar een gezamenlijk verhaal: een regionale propositie waar investeerders warm van worden, ondersteund door proactieve overheden die lef tonen en meebewegen. Een maatwerkaanpak om onze ambitieuze bedrijven te helpen versneld te verduurzamen. Een rode loper voor nieuwe vestigers. Tijd voor actie, niet afwachten.

Industrie-initiatief

We kunnen zelf:

- Onze businesscases verder ontwikkelen en toetsen bij investeerders en hoofdkantoren.
- Samenwerken aan regionale proposities, met scherpe investeringsplannen en duurzame impact.
- Bijdragen aan projecten die voorbereiden op maatwerkafspraken.

We vragen:

- Van overheden (rijk, provincie, gemeenten):
 - Een proactieve, ondersteunende houding richting investerende industrie.
 - Beleidsruimte en maatwerkafspraken voor bedrijven met stevige verduurzamingsambities.
- Van subsidieverleners (zoals RVO, JTF, NP Groningen):
 - Slimme koppeling van subsidies aan private investeringsruimte – gericht op opschaling, innovatie en verankering.
 - Versnelling van besluitvorming en flexibiliteit bij staatssteunbeperkingen.
- Van EZ en/of Nij Begun:
 - Een grootschalig investeringsinitiatief voor de regio, waarmee publiek en privaat kapitaal wordt gemobiliseerd voor toekomstbestendige industrie.

IN SAMENHANG MET - EN VÓÓR - EEN TOEKOMSTBESTENDIGE REGIO

HERINDUSTRI- ALISATIE

Er zullen bedrijven verdwijnen. We hebben nieuwe industrie nodig. De ruimte in de havens willen we inzetten voor nieuwe economie, voor nieuwe bedrijven, voor toekomstbestendige industrie. Wij kiezen voor het verhaal van herindustrialisatie van onze regio.

Van de-industrialisatie naar herindustrialisatie.

Dit doen we door samen keuzes te maken – en samen te werken aan nieuwe bouwstenen voor de regio. Gebaseerd op strategisch gekozen waardeketens, als economische onderlegger voor het herindustrialisatieplan. Door ons kennis- en innovatie-ecosysteem door te ontwikkelen. En via gerichte acquisitie van innovatieve bedrijven.

We vertalen dit in een ontwikkelkader en gebiedsplan – als ruimtelijk-economische basis voor de regio. Waar industrie, energie, milieu, klimaat, circulariteit, mobiliteit, leefbaarheid, financiële haalbaarheid en economische impact samenkomen. En zorgvuldig worden ingepast in de omgeving.

Op basis van deze bouwstenen ontwikkelen we samen een regionale propositie. Een verhaal waar we trots op zijn. Waarmee we ons imago kunnen versterken – en de regio aantrekkelijk maken. Niet alleen voor onszelf, maar juist ook voor nieuwe partners en investeerders. Een eigenwijze transformatie, internationaal toonaangevend.

Een nieuw toekomstperspectief voor de Eemsregio

Noord-Groningen wordt wat het altijd had moeten zijn: een welvarende regio. Waar mensen elkaar kennen en – dag in, dag uit – met de poten in de klei samen werken aan de volgende stap vooruit.

Samen maken we het nieuwe verhaal voor de regio.

Via herindustrialisatie. In samenhang met – en vóór – een toekomstbestendige Eemsregio.

Eemsregio Industrie Initiatief zet in op:

- #9 Strategische waardeketen ontwikkeling voor toekomstbestendige economie**
- #10 Toekomstgericht herindustrialisatieplan in samenhang met en voor de regio**
- #11 Uitbouwen regionale propositie, trots en imago**
- #12 Proactief aantrekken partners en investeerders**

#9. Strategische waardeketenontwikkeling voor toekomstbestendige economische groei

Wat is er aan de hand? De industrie ontwikkelt samen, maar mist richting en regie op strategische ketens.

De industrie in de Eemsregio werkt al jaren succesvol samen in clusters. Toch ontbreekt het aan een daadkrachtige en gedeelde strategische koers op waardeketenontwikkeling. Terwijl de wereld verandert, worden onze waardeketens steeds kwetsbaarder: schakels vallen weg, nieuwe industrie laat op zich wachten en internationale concurrentie neemt toe.

Zonder gerichte visie en versterking riskeren we 'jengaficatie' – het langzaam omvallen van onze ketens die hun veerkracht verliezen. We willen geen de-industrialisatie, maar herindustrialisatie: gericht op sterke, duurzame en innovatieve waardeketens die passen in de economie van morgen.

Wat willen we bereiken? Regiobrede strategische waardeketenontwikkeling – gericht op toekomstbestendige industrie en Europese strategische autonomie.

We willen de industriële waardeketens in onze regio versterken en de ruimte in de regio benutten voor herindustrialisatie op basis van een

regionale industriestrategie. We ontwikkelen strategische waardeketens gericht op impact, slim verbonden met nationale en Europese ambities. We moeten er samen voor zorgen dat we de sterke schakels behouden, zwakke schakels versterken en ontbrekende schakels aantrekken.

Industrie-initiatief

We kunnen zelf:

- Onze huidige waardeketens in kaart brengen en knelpunten, kansen en ontbrekende schakels identificeren.
- Input leveren voor ketengerichte ontwikkelperspectieven.

We vragen:

- Van overheid (rijk, provincie, gemeenten):
 - Beleidsmatige en financiële steun voor ketengerichte innovatie-, acquisitie- en investeringsagenda's.
 - Actieve betrokkenheid bij regionale strategieontwikkeling.
- Van ecosysteemorganisaties (zoals Chemport Europe, New Energy Coalition, AI-coalitie):
 - Organiserend vermogen voor de (door)ontwikkeling van strategische waardeketens.
 - Aanjagen van samenwerking, projectvorming en internationale acquisitie.

#10. Toekomstgericht herindustrialisatieplan in samenhang met de regio

Wat is er aan de hand? We staan op een kruispunt: stilstand betekent afbouw – actie betekent herindustrialisatie.

De industrie in de Eemsregio staat onder druk. We zien afbouw, onzekerheid en groeiende twijfel over het toekomstperspectief. Terwijl juist nú de kans voor het oprapen ligt: de ruimte is er, de samenwerking is er, de urgentie is er. De transitie naar een nieuwe economie vraagt om méér dan duurzaamheid alleen: het vraagt om visie, lef en herwaardering van industrie als drager van brede welvaart. Geen terugkeer naar oude pijpen, maar opbouw van nieuwe, slimme, schone, hightech productielocaties die waarde creëren voor mens, milieu en economie.

Wat ontbreekt? Een stevig, samenhangend plan. Eén dat industrie en regio verbindt, strategie koppelt aan ruimte, en brede welvaart verankert in de regio.

Wat willen we bereiken? Een groots en gedragen herindustrialisatieplan – waarin regio en industrie samen bouwen aan toekomst, trots en toegevoegde waarde.

We willen de Eemsregio heruitvinden. Met een toekomstgerichte industrie als fundament voor een sterke regio. Hightech, CO₂-negatief, digitaal, circulair. Aangestuurd door slimme mensen, verbonden met de wereld, verankerd in de regio.

Industrie-initiatief

We kunnen zelf:

- Het initiatief nemen: dit voorstel tot het ontwikkelen van een herindustrialisatieplan overdragen aan regio en politiek met de belofte er samen werk van te maken.
- Aansluiten bij bestaande netwerken en samenwerkingsverbanden om snelheid en draagvlak te organiseren.

We vragen:

- Van de politiek (rijk, provincie, gemeenten):
 - Leiderschap, durf en samenwerking om dit plan te ontwikkelen en mogelijk te maken.
 - Prioriteit én investering om een nieuwe industriële structuur te bouwen die economisch, ecologisch en maatschappelijk klopt.
- Van regionale partners:
 - Meedoen. Mee-ontwerpen. Meedragen.
 - Ruimtelijke en maatschappelijke randvoorwaarden ontwikkelen die de herindustrialisatie ondersteunen: wonen, bereikbaarheid, natuur, voorzieningen.
- Van kennis- en netwerkorganisaties:
 - Inhoudelijke input, strategische aansluiting en internationale verbindingen voor de nieuwe waardeketens van de toekomst.

#11. Transparant uitbouwen regionale propositie, trots en imago

Wat is er aan de hand? We laten anderen het verhaal van onze regio vertellen – en raken de regie kwijt.

De Eemsregio zit vol potentie. Maar we voeren niet zelf de regie op ons verhaal, ons imago en onze positie. Terwijl we miljarden aan transitiegelden ontvangen en werken aan grote plannen, ontbreekt er één krachtig, samenhangend beeld van waar we als regio voor staan. Zonder sterke propositie en helder profiel blijven we achter in de strijd om talent, investeringen en partners. En zonder trots en eigenaarschap kunnen we geen brede beweging op gang brengen. Tijd om op te staan, in plaats van af te wachten.

Wat willen we bereiken? Een gezamenlijke, krachtige en aansprekende propositie voor de regio – gebouwd op trots, transformatie en toekomst. We willen ons verhaal zélf vertellen. Samen. Met overtuiging en richting. Zodat partners willen aanhaken, talent hierheen wil komen en inwoners weer perspectief en trots voelen.

Industrie-initiatief

We kunnen zelf:

- Het initiatief nemen om als industrie onze rol in de regio zichtbaar en positief te positioneren.
- Niet afwachten, maar het verhaal zelf mede vormgeven – en uitdragen.

We vragen:

- Van alle partners in de regio (overheden, bedrijven, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties):
 - Samenwerking en durf om boven eigen belangen uit te stijgen en één sterk regionaal verhaal te bouwen.
 - Open communicatie en gezamenlijke inzet voor een gedragen propositie die uitnodigt, verbindt en positioneert.
- Van landelijke stakeholders en media:
 - Erkenning voor de kracht en potentie van de regio – en ruimte om dat verhaal uit te dragen.

#12. Proactief aantrekken van partners en investeerders

Wat is er aan de hand? Onze plannen zijn ambitieus – maar we kunnen het niet alleen.

De Eemsregio staat aan de vooravond van een grootschalige transformatie. De richting is helder, de plannen liggen op tafel, het herindustrialisatieplan vormt het vliegwiel. Maar zonder de juiste partners, investeerders en netwerkverbindingen blijft uitvoering uit.

We hebben partijen nodig die mee willen bouwen. Die geloven in de regio. Die willen investeren in energie, innovatie, industrie en mensen. Die niet alleen geld meebrengen, maar ook kennis, technologie en daadkracht. En dat vraagt om één helder verhaal, een uitnodigende propositie én actieve werving.

Wat willen we bereiken? Een regio die partners aantrekt – omdat ze wil, kán en durft te transformeren.

We willen een magnetisch vestigingsklimaat creëren. Eén waar partners zich aan willen verbinden. Omdat de regio richting heeft. Omdat het rendeert. En omdat iedereen voelt: hier gebeurt het.

Industrie-initiatief

We kunnen zelf:

- Onze proposities aanscherpen en actief uitdragen.
- Netwerken mobiliseren: hoofdkantoren, ketenpartners, investeerders en talent enthousiast maken voor de plannen.
- Meebouwen aan samenwerking, vertrouwen en uitvoering van het herindustrialisatieplan.

We vragen:

- Van het Rijk en Europa:
 - Steun voor een gezamenlijke (internationale) propositie – gericht op strategische partners, clusters en investeerders.
 - Actieve betrokkenheid bij matchmaking, innovatieprogramma's en investeringsplatforms.
- Van regionale overheden en kennisinstellingen:
 - Een gezamenlijke aanpak voor acquisitie, profilering en netwerkvorming.
 - Verankering van innovatie-, acquisitie- en investeringsagenda's binnen het herindustrialisatieplan.
- Van ecosysteemorganisaties en branchepartners:
 - Verbinding met andere sterke regio's, ketens en initiatieven – om samen schaal, slagkracht en zichtbaarheid te vergroten.

AAN DE SLAG! SAMEN, MET DE POTEN IN DE KLEI

Waar zijn we al mee bezig?

De volgende samenwerkingen, initiatieven en projecten moeten vooral doorgang vinden en blijvend ondersteund worden:

- Industrietafel Noord-Nederland
- Chemport Europe
- Uitbreiding Regionaal Investeringsfonds Groningen (RIG)
- Portlands Campus en de Doorbraak Aanpak
- Nieuwe Energie Oosterhorn (NEO)
- 10 x 10 x 10 Groene chemie (BioCooperative)
- Toekomstregio Noord-Groningen
- Programma Eemshaven+
- Regiodeals
- Economie & Ecologie in Balans
- En nog veel meer...

Wat moeten we nu doen?

Vanaf nu kunnen we de volgende stappen zetten:

- **Eemsregio Industrie Initiatief actief delen**, met de regio, onze partners en investeerders.
- **Actieve coalities maken en eigenaarschap organiseren**, om plannen te maken en projecten te starten.
- **Bouwstenen Energie, Duurzaamheid en Vestigingsklimaat vertalen naar uitvoeringsplan**, met industriepartners en stakeholders.
- **Bouwstenen Herindustrialisatieplan vertalen naar uitvoeringsvoorstel**.
- **Investeringsinitiatieven voorbereiden**.

Wie hebben we nodig?

Deze partners en netwerken kunnen dit initiatief verder brengen:

- **Overheden:** Provincie Groningen, gemeente Eemsdelta, gemeente het Hogeland, Ministerie van Financiën en KGG, EU.
- **Semi-overheden:** ODG, NOM, SNN, Waterschappen, Enexis, Tennet, NFIA, RVO, etc.
- **Regionale programma's, cluster- en uitvoeringsorganisaties:** Industrietafel Noord-Nederland, Groningen Seaports, Chemport Europe, New Energy Coalition, AI Coalitie, RIG, NPG/Nij Begun, Portlands Campus, Campus Groningen.
- **Bedrijven:** Alle 150 leden van SBE, haar hoofdkantoren en ketenpartners.
- **Kennisinstellingen:** VO Eemsdelta, Noorderpoort, Rijksuniversiteit Groningen, Hanze, TU's en andere (inter)nationale kennispartners.
- **Omgeving:** Inwoners en stakeholders in de regio.
- **Internationale netwerken:** Bestaande en nieuwe waardeketen- en financiële partners.

Bouwstenen voor samenwerking – wat gaan we doen?

We werken al heel veel samen in de regio. Nu is het tijd om écht het vestigingsklimaat te fixen, op basis van deze bouwstenen. Gericht, concreet en samen.

1. Energiekostenperspectief

We ontwikkelen samen met het Rijk, de regio, netbeheerders en brancheorganisaties een kostenperspectief dat zicht biedt op toekomstige energieprijzen, heffingen en netwerkkosten. Dit perspectief moet op korte en lange termijn in lijn zijn met omringende landen - en naar de toekomst toe gebaseerd zijn op een betaalbaar energiesysteem. Alleen zo kunnen bedrijven blijven investeren in verduurzaming én blijven concurreren.

2. Regionaal energieplan

We werken – met provincie, netbeheerders, EZ en industrieclusters – aan een concreet energieplan voor de regio. Dit plan koppelt opwek en gebruik, benoemt locaties, netbehoefte, type energie (wind, waterstof, stoom, batterijen), tijdslijnen en investeringsbeslissingen. Daarmee maken we de energiepuzzel bestuurbaar en versnellen we uitvoering.

3. Integrale, op maat gemaakte duurzaamheidsaanpak

We ontwikkelen per cluster en bedrijf een maatwerk-duurzaamheidsprofiel, inclusief concrete doelen op CO₂, circulariteit, stikstof, geluid en water. Deze

aanpak – mede opgesteld met provincies, gemeenten en vergunningverleners – dient als kader voor investeringsbesluiten en vergunningverlening. Zo maken we verduurzaming haalbaar én uitvoerbaar.

4. Maatwerkafspraken op cluster- en bedrijfsniveau

We maken – per cluster en/of bedrijf – maatwerkafspraken over de financiering, timing en ondersteuning van verduurzaming en energietransitie. Deze afspraken worden gekoppeld aan bestaande subsidies, fiscale instrumenten en infrastructuurprojecten, zodat businesscases kloppen en doelen haalbaar worden.

5. Voorspelbare vergunningverlening

Samen met ODG, gemeenten en provincie ontwikkelen we een versnellingsaanpak voor vergunningen, inclusief vaste doorlooptijden, vooraf afgestemde milieukaders en parallelle procedures. Zo kunnen investeringen sneller landen en nieuwe vestigers sneller starten.

6. Havenontwikkelplan

Samen met Groningen Seaports, overheden en bedrijven werken we aan een gedragen ontwikkelperspectief – visie en plan – voor de industriehavens. Hierin staan veiligheid, logistiek, energie-infrastructuur en ruimte voor nieuwe vestigers centraal. Het plan bevat concrete investeringsprojecten, uitbreidingsscenario's en prioriteiten.

7. Innovatie- en investeringsagenda's per waardeketen

Samen met kennisinstellingen, innovatiecoalities (zoals Chemport, NEC) en bedrijven brengen we de innovatie- en investeringsbehoeften per waardeketen in kaart. Op basis hiervan ontwikkelen we concrete innovatieprogramma's met financiering, testfaciliteiten en partners – gericht

op doorontwikkeling naar marktrijpheid en productie.

8. Investeringsinitiatief als vliegwiél voor actie

We stellen samen – met publieke en private partijen – een fonds of investeringspakket samen om de eerste projecten binnen deze bouwstenen te starten. Denk aan voorbereidingstrajecten, planvorming, uitvoering pilots en inzet projectleiders. Hiermee activeren we momentum in de regio.

9. Werklocaties en regio aantrekkelijker maken

Met bedrijven, Portlands Campus, gemeenten, vastgoedeigenaren en de regio verbeteren we de fysieke uitstraling van werklocaties, werken we aan huisvesting voor werknemers en versterken we het imago van de regio. We zetten gericht in op behoud en aantrekken van talent met campagnes, voorzieningen en een sterk regionaal verhaal.

Bouwstenen voor het Herindustrialisatieplan

Het herindustrialisatieplan vormt het fundament onder onze – toekomstige – economie en brede welvaart in de regio. Het plan wordt daarom ontwikkeld in samenhang mét en vóór de regio.

1. Investeringsinitiatief voor herindustrialisatieplan

We organiseren, met rijk, regio en industrie, een gezamenlijke kick-startfinanciering (als onderdeel van – of opvolger van – het eerder genoemde fonds of investeringspakket) voor de ontwikkeling én uitvoering van het

herindustrialisatieplan. Hiermee financieren we planvorming, acquisitiekracht, projectvoorbereiding en aanjaagcapaciteit.

2. Regionale industriestrategie en kader waardeketenontwikkeling

We ontwikkelen – samen met bedrijven, brancheorganisaties en kennispartners – een regionale industriestrategie op basis van kansrijke strategische waardeketens en een kader voor de (door)ontwikkeling. Dit wordt uitgewerkt in acquisitie-, innovatie- en investeringsagenda's per keten, met concrete doelen en partners.

3. Ontwikkelkader en gebiedsplan

We stellen – met gemeenten, provincie en Groningen Seaports – een ontwikkelkader en gebiedsplan op. Hierin combineren we ruimte voor nieuwe bedrijven, netcapaciteit, mobiliteit, energie-infrastructuur, woningbouw en natuur. Dit plan vormt de ruimtelijke-economische onderlegger voor het herindustrialisatieplan.

4. Regionale propositie ontwikkelen en uitdragen

We bouwen aan een eenduidige, internationale propositie voor de regio: wie zijn we, wat bieden we, wat zoeken we? Deze propositie wordt actief gebruikt voor investeerders, partners en (internationale) acquisitie – en dient als open uitnodiging voor het bijdragen aan en mee-ontwikkelen van het herindustrialisatieplan.

5. Herindustrialisatie actieplan ('massive action plan') opstellen

We vertalen alle bouwstenen in een uitvoeringsgericht plan met acties, deadlines, verantwoordelijkheden en middelen. Dit actieplan vormt het coördinatie-instrument voor alle betrokken partijen en wordt gedragen en uitgevoerd door een netwerk van bedrijven, overheden en kennisinstellingen.

Samenwerkende Bedrijven Eemsregio ■ Duurswoldlaan 2 ■ 9936 HA Farmsum ■ +31 (0)596 634 030 ■ info@sb-eemsregio.nl

www.sb-eemsregio.nl ■ www.linkedin.com/company/samenwerkende-bedrijven-eemsregio